

Etelä-Pohjanmaan toimintakertomus 2013–2014:

Etelä-Pohjanmaan alueellinen ohjausryhmä on kokouksissaan kuluneen kauden aikana seurannut ja ottanut kantaa alan kehittämiseen vaikuttaviin ilmiöihin ja muutosprosesseihin. Kokouksissa on käyty pohtivaa sekä toimintaa suuntaavaa ajankohtaiskeskustelua kehittämisrakenteista, tulevasta sotesta ja keskeisistä lakiuudistuksista, jotka myös sosiaalialan kehittämistoimintaan ovat valtakunnassa ja alueella vaikuttamassa. Erityisesti vuoden 2014 aikana SONet BOTNIA:n yhteistyö perusterveydenhuollon ja terveyden edistämisen yksikkö Aksilan kanssa on tiivistynyt ja molempien ohjaus- ja johtorakenteiden tukemana kehittämisen yhteistyötä linjaavia neuvotteluja on tulevaa sotea ajatellen käynnistetty.

Hyvinvointitietotuotannon kehittämisessä osaamiskeskustoiminnassa keskeistä on toimikauden aikana ollut *Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometritutkimuksen* toteuttaminen. Uutena työskentelymuotona myös Etelä-Pohjanmaalla koottiin tällä kertaa alueellinen työpaja pohtimaan ja tulkitsemaan tutkimustuloksia sekä esittämään niiden pohjalta kehittämisohdotuksia jatkotyöskentelyyn. EP:n hyvinvointibarometri -työpajassa pidettiin tärkeänä kokemustiedon nostamista asiantuntijatiedon rinnalle, jonka innoittamana EP:llä toteutettiin myöhemmin SONet BOTNIA:n ja SeAMKin TKI -yhteistyönä ns. *nuorten kokemustiedon case* -prosessi Etelä-Pohjanmaan liiton kokoamaan Hyvinvointikatsaus 2014 -verkkojulkaisuun. Toisena EP:n kuntien aloitteesta toteutettuna TKI -yhteistyökokeiluna maakunnan alueella laadittiin aikuissosiaalityön substanssialueelta *EP:n aktivointiresurssikartoitus 2014*, jonka kysymykset kohdistettiin sekä kuntien sosiaalihuollon että te-toimen aktivointityötä tekeville ja siitä vastaaville viranhaltijoille.

Alueellisessa hyvinvointitietotuotannon kehittämisessä maakunnallinen kehittäjäryhmä on laatinut toimikauden aikana suunnitelman, jossa pääpainotuksiksi ovat nousseet ennakointitiedon- ja vaikuttavuustiedon kehittäminen. Suunnitelma on viety tiedoksi ylimaakunnalliselle kehittäjäryhmälle, joka linjaa toimintaa jatkon suhteen ja täsmentää mm. osaamiskeskuksen ja yhteistyötahojen rooleja sekä työnjakoa hyvinvointi- ja sosiaalialan tiedontuotannon tukemisessa. Sosiaalialan tiedonhallinnan kehittämisessä osaamiskeskuksella yhteistyökumppaneineen on ollut valmiuksia käynnistää pilottihankkeistusta THL:n Oper -yhteistyössä jo pidempään, mutta vasta 2014 loppupuolella yhteisesti osaamiskeskusverkostossa valmisteltu Kansa koulu -hanke toiminta- ja tietomääritysten toimeenpanon- sekä kirjaamisosaamisen kehittämiseksi on herättänyt kiinnostuksen kunnissa edeten hankevalmisteluun. Toimikauden aikana osaamiskeskus on tukenut kunnissa toimivien ammattilaisten osaamista mm. järjestämällä alueella yhteistyökumppaneidensa kanssa yhteisiä koulutustilaisuuksia esimerkiksi sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisestä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuuden arvioinnista.

Substanssikehittämisessä ja Kaste -ohjelman toteuttamisessa 2013- 2014 aikana osaamiskeskus on tukenut erityisesti päättyvien hankkeiden kehittämistyön levittämistä ja juurruttamista (aikuissosiaalityön SOS I -hanke ja lapsiperhepalvelujen ELLA -hanke), joista molempiin on mm. ostettu SONet BOTNIALta maksullisena palvelutoimintana mallinnustyötä (SOS II: *Seinäjoen aikuissosiaalityön ammatti- ja tehtävärakenne* sekä ELLA -hanke: *Yläkouluikäisten huolipolku* sekä *Monialaisen tuen polku 4-8-v*). Uusina kehittämishankkeina osaamiskeskus on ollut valmistelemassa maakunnassa 2013 Hyvinvointia ja laatua -vanhuspalvelulain toimeenpanohanketta sekä Muutoksen tuki -hanketta ja vuoden 2014 aikana Parempi arki -hankekokonaisuutta yhteistyössä perusterveydenhuollon yksikön kanssa, jonka valmistelusta tästä sote -integraatiota toiminnallisesti tukévasta hankkeesta on päävastuu ollut. Lisäksi toimikauden aikana myös aikuissosiaalityön SOS II-hankkeen ja lastensuojelun selvitysvaiheen LasSe -hankkeen valmistelut ja

toimintasisältöjen päivittäminen sekä myöhemmin hankkeiden käynnistyttyä monimuotoinen muu hankekehittämisen tukeminen on ollut keskeisesti osaamiskeskuksen tehtävänä. Erityisesti SONet BOTNIA ja LasSe – hankkeen yhteistyönä toteutettu Etelä-Pohjanmaan monialainen lapsiperhepalvelujen kehittäjäverkostotoiminta ja SOS II -hankkeen osaamiskeskukselta tilaama rakenteellisen sosiaalityön työpajakokonaisuus ovat koonneet ja innostaneet maakunnan toimijoita kehittämään paitsi omaa työtään, myös tutustumaan ja syventymään monialaisen sekä rakenteellisen työskentelyn mahdollisuuksiin, joita myös uusi SHL edellyttää. Lastensuojeluun on SONet BOTNIAssa vuonna 2014 perustettu uutena ylimaakunnallinen kehittäjäryhmä pohtimaan ja käsittelemään lastensuojelun erityiskysymyksiä.

Muut hankkeet ja alueellinen kehittämistyö: osaamiskeskus on jatkanut toimialueellaan sovitusti jo olemassa olevien verkostojen ja muiden yhteistyöryhmien koordinoitua yksin tai yhteistyökumppaneiden kanssa, toteuttamismuotoina mm. erilaisten työkokousten ja muiden keskustelufoorumien järjestäminen. Uusin alueelle perustetuista verkostoistamme on kuntien toiveesta koottu sosiaalityön lähijohdon verkosto pitkään jo toimineen sosiaali- ja perusturvajohdon rinnalle. Osaamiskeskus on kuluneella kaudella jatkanut myös sosiaalityön opetus- ja tutkimusklubbatoiminnan tukemista toimialueensa maakunnissa (Etelä-Pohjanmaalla Seinäjoen sosiaalityön opetus- ja tutkimuskeskus), mutta myös ylimaakunnallisesti. Monimuotoista yhteistyötä täydennyskoulutuksen ja korkeakoulujen kanssa on jatkettu olemassa olevissa työryhmissä ja kehittäjäverkostoissa yhteisten tavoitteiden suuntaisesti.

Eri tavoin toteutetussa alueellisessa toimijoita verkottavassa kehittämistoiminnassa on nyt vielä aiempaa selkeämmin pyritty huomioimaan se, että kaikki eivät ole sotessa, vaikka toisaalta rajapintayhteistyön toimijat esimerkiksi aikuissosiaalityössä ja lapsiperhepalveluissa ovat olleet toiminnassamme mukana ja osallisina jo pidempäänkin. Yhtenä mainintana alueellisen kehittämisen yhteistyöstä voidaan mainita myös monialaisen hyvinvointijohtamisen sisältöjen edistäminen, joita on Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa sekä myös yhteistyössä valtakunnallisten toimijoiden kanssa osaamiskeskuksen toimesta viety eteenpäin alueella erityisesti sähköistä hyvinvointikertomustyöskentelyä monin tavoin verkostoissa tukemalla.

Järjestöyhteistyötä on toteutettu pääasiassa osaamiskeskuksen ja Soste ry:n yhteistyönä sekä erilaisia tilaisuuksia yhdessä järjestämällä ja ideoimalla, mutta myös järjestöedustajia erilaisiin työ- ja ohjausryhmiin kutsumalla kolmannen sektorin tärkeitä näkökulmia sosiaalialan kehittämiseen tuomaan. Tämän lisäksi toimikauden aikana on käynnistetty yhteistyötä kokemusasiantuntijoiden kanssa niin kehittäjäverkostotoiminnassa kuin muillakin työskentelyareenoilla. Pohjoismaisen yhteistyön ideoita Etelä-Pohjanmaalle on tuotu paitsi ajankohtaisista selvityksistä ja raporteista tiedottamalla myös alustuksen myötä, jonka erityistehtävästä organisaatiossamme vastaava kehittämissuunnittelija piti alueellisessa ohjausryhmässä pohjoismaisista sosiaalityön visioista.

Toimikauden loppupuolella 2014 uusi yhteistyöfoorumi Väli-Suomen suuntaan on auennut alueen kehittäjäverkoston perustamisen myötä, jossa kutsuttuina toimijoina ovat olleet alueen sosiaalialan osaamiskeskukset, perusterveydenhuollon yksiköt sekä erikoissairaanhoidopiirien kehittäjähenkilöstö. Verkosto on pyrkinyt toiminnassaan kartoittamaan Väli-Suomen alueen kehittäjätoimijoita. Tässä kokonaisuudessa Etelä-Pohjanmaan osalta käytännön yhteistyönä SONet BOTNIA ja Aksila ovat tuottaneet yhteisen verkostokartan omista verkostotoiminnoistaan ja -toimijoistaan.

Vaikka sosiaalialan osaamiskeskustyö ulottuu ja avautuu nykyään ehkä vielä monialaisempaan työskentelyyn yhä useampiin suuntiin, olemme alueellisen ohjausryhmän palautteen perusteella suoriutuneet strategiassa määrittävistä tehtävistämme kohtalaisesti ja pääsääntöisesti jopa hyvin. Toimintaamme pidetään monipuolisena sekä kehittämistoiminnan että ajankohtatiedon välittämisen mielessä ja tarjoamaamme käytännön, teorian ja tutkimuksen vuoropuhelufoorumia arvostetaan. Tästä on hyvää jatkaa työskentelyä tulevalla toimikaudella.